

Škola na Pohořelci

diplomová práce

Škola na Pohorelci

Fakulta architektury
České vysoké učení technické
Ústav navrhování III
LS 2023

autor

Bc. Vitudanish Dara

vedoucí práce

Ing. arch. Marek Chalupa

Ing. arch. Kamila Holubcová

oponent

Ing. arch. Tomáš Havlíček

konzultace

doc. Ing. Daniela Bošová, Ph.D.

obsah

úvod	
zadání	10
analýza	12
územní plán	18
současné využití území	19
SWOT analýza	21
pocitová mapa	22
fotodokumentace	30
historický vývoj	37
zahradební vývoj	37
vnitrohradební vývoj	41
postradební vývoj	45
postuláty, tušení návrhu, regulace	51
návrh	60
přílohy	94

úvod

Pohořelec je předměstím Hradčan, které vzniklo na přístupové cestě k Pražskému hradu. Na místě, kde se sbíhaly dvě obchodní cesty, vzniklo velké tržní náměstí, podél kterého se střídají drobné zástavby s honosnými měšťskými paláci. Ty byly budovány na sloučených pozemcích, vzniklých po častých požárech, která dala tomuto místu název.

Sevřenost náměstí zůstalo zachováno až do 30. let 20. století, kdy byl zbořen severní okraj náměstí ve prospěch dopravy. Domy s dlouhými zahradami vystřídala široká ulice Keplerova. Podél ní měl vzniknout nový městský blok, který započal výstavbou školy 19. století a v polovině bloku skončil školou funkcionalistickou. K dokončení bloku se dodnes nikdo nemá, na místě chybí uliční fronta dlouhá přes 100 m a roh náměstí zůstal prázdný, což podstatně oslabuje celé náměstí.

V reakci na tuto skutečnost vypsali ateliér Chalupa & Holubcová následující výzvu.

zadání

Škola na Pohořelci

Soudobá základní škola v historickém prostředí a scelení náměstí.

Předpokládá se vytvoření souboru tvořeného soudobou školou, funkcionalistickou školou a školou 19. století a programové doplnění gymnázia o základní školu. Kde se mají učit děti postfaktického věku?

Cílem je nalezení v historickém prostředí uspokojivého, avšak soudobého a krásného/obohacujícího řešení, které zacelí chybějící části fronty náměstí tak, aby se náměstí opětovně uzavřelo.

analýza

Pohořelec leží na nejvyšším vrchu akropole Hradčan na tehdejší obchodní cestě. Vzhledem k jeho exponovanému umístění za hradbami a zároveň na cestě na Hrad byl Pohořelec vždy terčem různých útoků, což mělo za následek několik požárů, které nakonec dalo tomuto místu jeho katastrofický název.

Typologicky i morfologicky je tato lokalita velmi rozmanitá. Tvoří jí náměstí, tvarem připomínající šipku, z jehož rohů vybíhají ulice do stran. Uliční prostranství vymezují vysoce kompaktní bloky s členitou, velikostně i výškově různorodou zástavbou doplněnou areály klášterů a paláců. Zatímco se jižní zástavba těsní ke Strahovskému klášteru, jsou severní domy velkorysejší s nádvořími a zahradami. Ojedinělý je pouze solitér Hradčanských kasáren stojící na západě náměstí, které nahradily blok o několika městských domů.

Současné náměstí je v místě vyústění Keplerovy ulice neuzavřený, prostor náměstí zde volně utíká. Budovy na náměstí jsou ve velmi zachovalém stavu a stojí za pozastavení, avšak veškerý volný prostor dnes slouží převážně jako parkoviště. Lidé náměstím projíždějí nebo míjejí při cestě na Hrad nebo do Strahovského kláštera.

OŘECHOVKA

MARIÁNSKÉ HRADBY

STŘEŠOVICE

DLABAČOV

STRAHOVSKÝ KLÁŠTER

STADION STRAHOV

KOLEJE STRAHOV

Nový Svět

HRADČANY

JÍZDARNA PRAŽ. HRADU

Loretánské nám.

Pohorelec

PETŘÍN

Velká strahovská zahrada

Horní Jelení příkop

JELENÍ PŘÍKOP

PRAŽSKÝ HRAD

MALÁ STRANA

Valdštejská zahrada

KRÁLOVSKÁ ZAHRADA A CHOTKOVY SADY

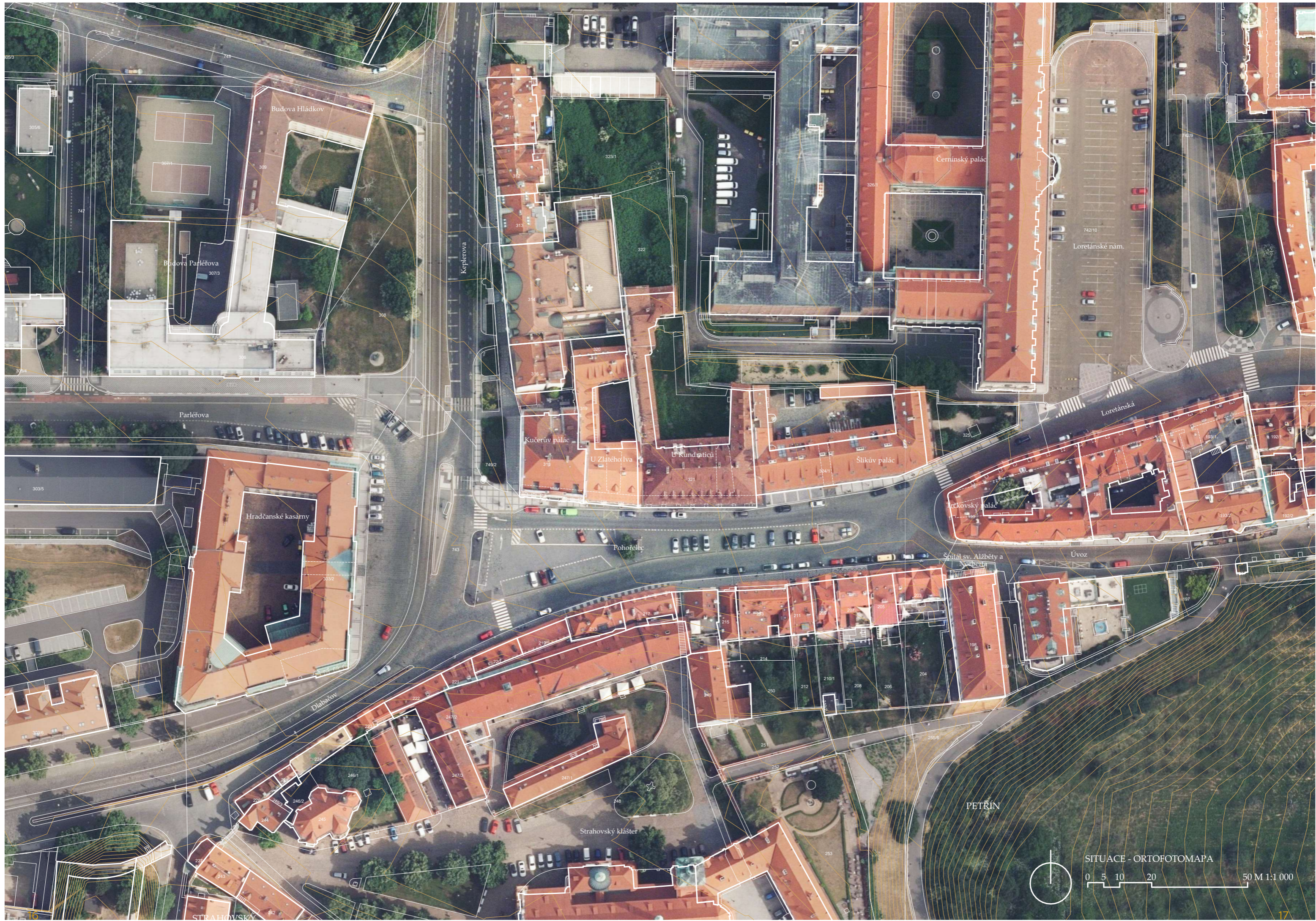
Dolní Jelení příkop

KLÁROV

Hradčanskénám.

SITUACE ŠIRŠÍCH VZTAHŮ

Budova Hládkov

Budova Parléřova

Černínský palác

Loretánské nám.

Parléřova

Keplerova

Kučerův palác

U Zlatého lva

U Kůndratců

Šlikův palác

Loretánská

Hradčanské kasárny

Pohořelec

Špitál sv. Alžběty a
Norberta

Úvoz

Dlabachov

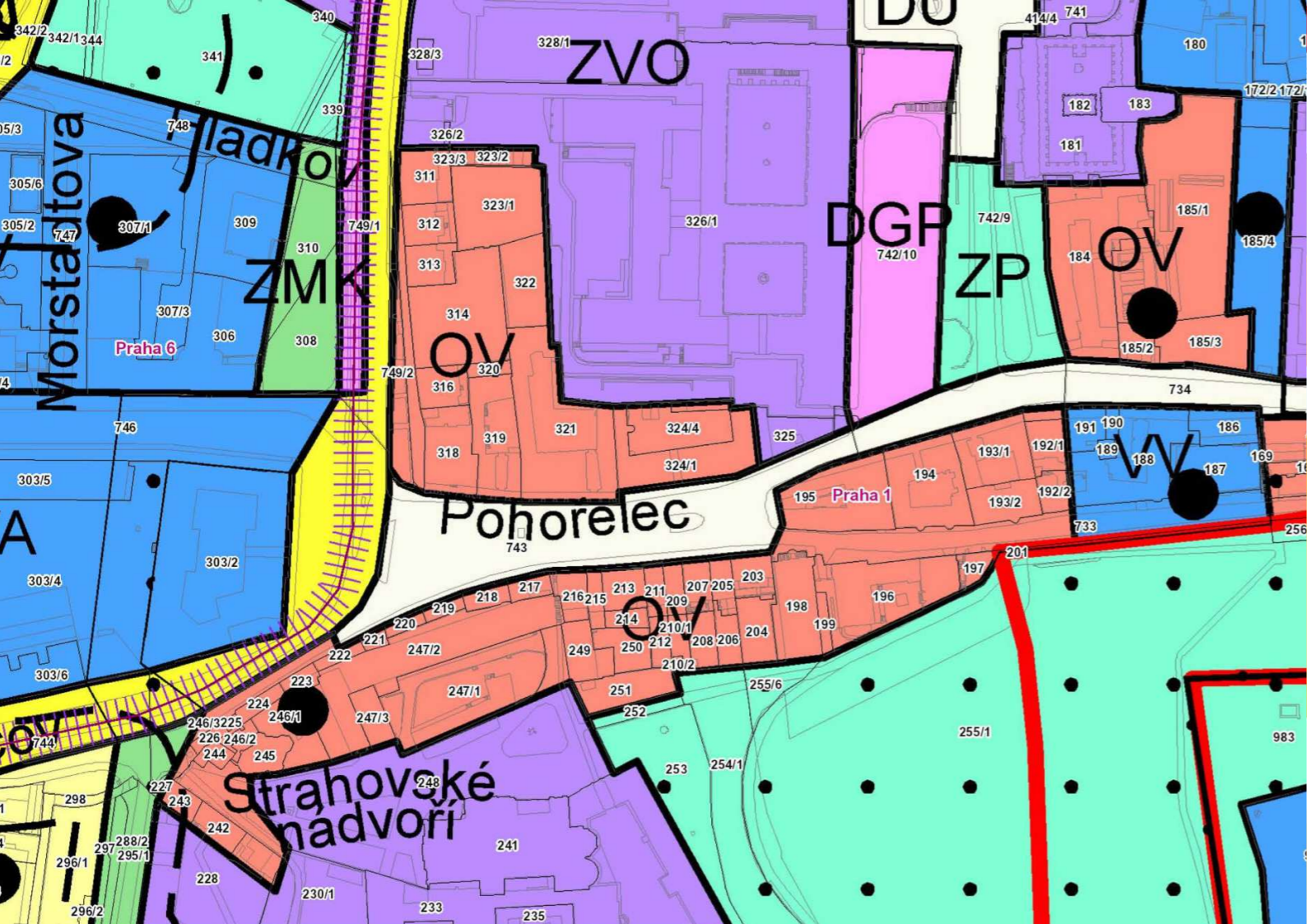
PETRÍN

Strahovský klášter

SITUACE - ORTOFOTOMAPA

0 5 10 20

50 M 1:1 000

územní plán

V lokalitě převažují plochy obytné, které typicky zahrnují plochy bydlení, administrativy, služeb, doplněné plochami občanské a komerční vybavenosti a plochami pro rekreaci, relaxaci. Lokalitu tvoří stabilizované plochy, ve kterých se nepředpokládá výrazná změna charakteru území.

HLAVNÍ VYUŽITÍ

Plochy zahrnující vybraná náměstí, shromažďovací prostory, lávky a další plochy plnící funkci veřejných prostranství.

PŘÍPUSTNÉ VYUŽITÍ

Náměstí, shromažďovací a pěší prostory. Obslužné a nemotoristické komunikační skupiny C5 a D5, cyklistické stezky, pěší komunikace, lávky. Upravené zpevněné plochy podél vodních ploch, náplavky a tělesa hrází, snížená nábřeží. Drobné vodní plochy, drobná obchodní zařízení a služby sloužící pro provoz a obsluhu veřejných prostranství, technická infrastruktura, nezbytná zařízení související s provozováním vodních ploch, zařízení přístavišť osobní lodní dopravy. Stavby, zařízení a plochy pro provoz PID. Zeleň související s hlavním využitím.

PODMÍNĚNĚ PŘÍPUSTNÉ VYUŽITÍ

Pro uspokojení potřeb souvisejících s hlavním a přípustným

využitím lze umístit: parkovací a odstavné plochy, podzemní parkoviště. Přesah hlavního a přípustného využití ze sousedící plochy do navrhované plochy veřejného prostranství v rozsahu nezbytně nutném k uskutečnění záměru za podmínky, že bude plocha veřejného prostranství ve stejném rozsahu nahrazena plošně souvisejícím, kompozičně zdůvodněným veřejným prostranstvím v rámci navazující zastavitelné plochy a že se jedná výhradně o vlastnický sjednocené rozvojové nebo transformační plochy nebo že budou dotčené pozemky přerozděleny doloženou dohodou o parcelaci. Pro podmíněně přípustné využití platí, že nebude omezeno hlavní a přípustné využití.

NEPŘÍPUSTNÉ VYUŽITÍ

Nepřípustné je využití neslučitelné s hlavním a přípustným využitím, které je v rozporu s charakterem lokality a s podmínkami a limity v ní stanovenými nebo je jiným způsobem v rozporu s cíli a úkoly územního plánování.

app.iprpraha.cz/apl/app/vykresyUP

současné využití území

Současný stav využití území a budov vytvořil IPR na základě terénního průzkumu a informací získaných na webových stránkách. Průběžně jej aktualizuje podle leteckých snímků, Google Street View, Mapy.cz a dalších dostupných informací o změnách v území.

BRR	rodinné domy
BRV	čínžovní vily
BD	bytové domy
BQ	polyfunkční rodinné a bytové domy
OBA	armáda
OUS	státní správa
OSS	školy střední, vyšší, speciální a ostatní školská zařízení
OSZ	školy mateřské a základní
RPP	parkové plochy zahradní
RPU	parkově upravené plochy
SLU	ubytování
SLR	stravování
SAM	kanceláře, komerční služby
DPV	vybraná parkoviště (DPV)
DPR	parkoviště P+R (DPR)
XO	nevyužívané plochy s objekty, nevyužívané objekty

app.iprpraha.cz/apl/app/historicke_centrum_prahy

SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY

- Velmi atraktivní poloha v rámci Prahy.
- Historicky hodnotné místo.
- Přestože je náměstí často startovacím místem turistů, je Pohořelec klidný.
- Dopravní napojení dobré - MHD i individuální.

SLABÉ STRÁNKY

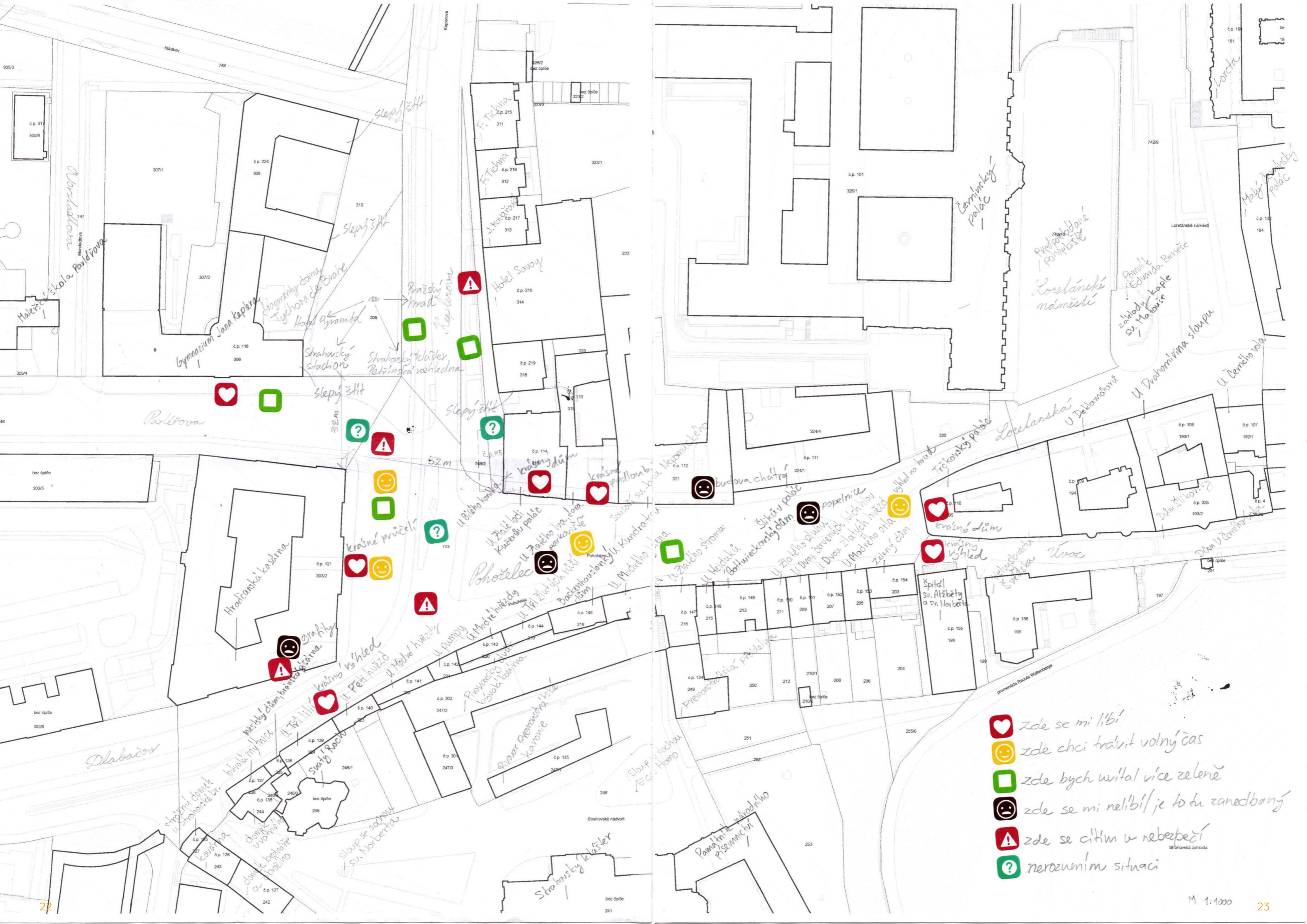
- Nejasně definovaný prostor náměstí.
- Náměstí sloužící pouze jako placené parkoviště.
- Prostor pro možné dopravní nehody, nejasná situace pro automobily, častý střet s tramvají.
- Při odsunutí parkovacích ploch z náměstí najít vhodnou alternativu kam parkovací stání přemístit.

PŘÍLEŽITOSTI

- Zařazení náměstí do přirozeného života.
- Využít potenciál polohy náměstí, které nabízí krásné výhledy na Prahu.
- Správně zvolený účel a náplň prostoru zkultivuje náměstí.
- Definovat prostor náměstí.

HROZBY

- Nerespektování okolní historické zástavby.
- Nevhodně upravený a definovaný prostor náměstí by mohl historicky významné náměstí poškodit.

- zde se mi líbí
- zde chci trávit volný čas
- zde bych uviděl více zeleně
- zde se mi nelíbí / je to tu zanedbaný
- zde se cítím v nebezpečí
- nerozumím situaci

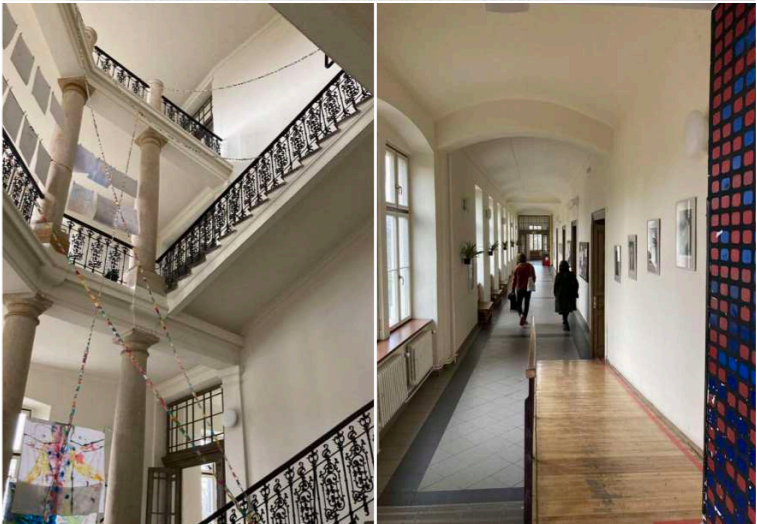

historický vývoj

Zahradební vývoj mapuje období počátek vzniku Pohořelce jako hradčanského předměstí až k vybudování Karlovského opevnění ve 14. století. Vnitrohradební vývoj se zaměřil na období Karlovského opevnění až k vybudování barokního opevnění v 17.-18. století. Posthradební vývoj zkoumá přeměny, které následovaly od stržení hradeb přes průraz Keplerovy ulice až po současnost.

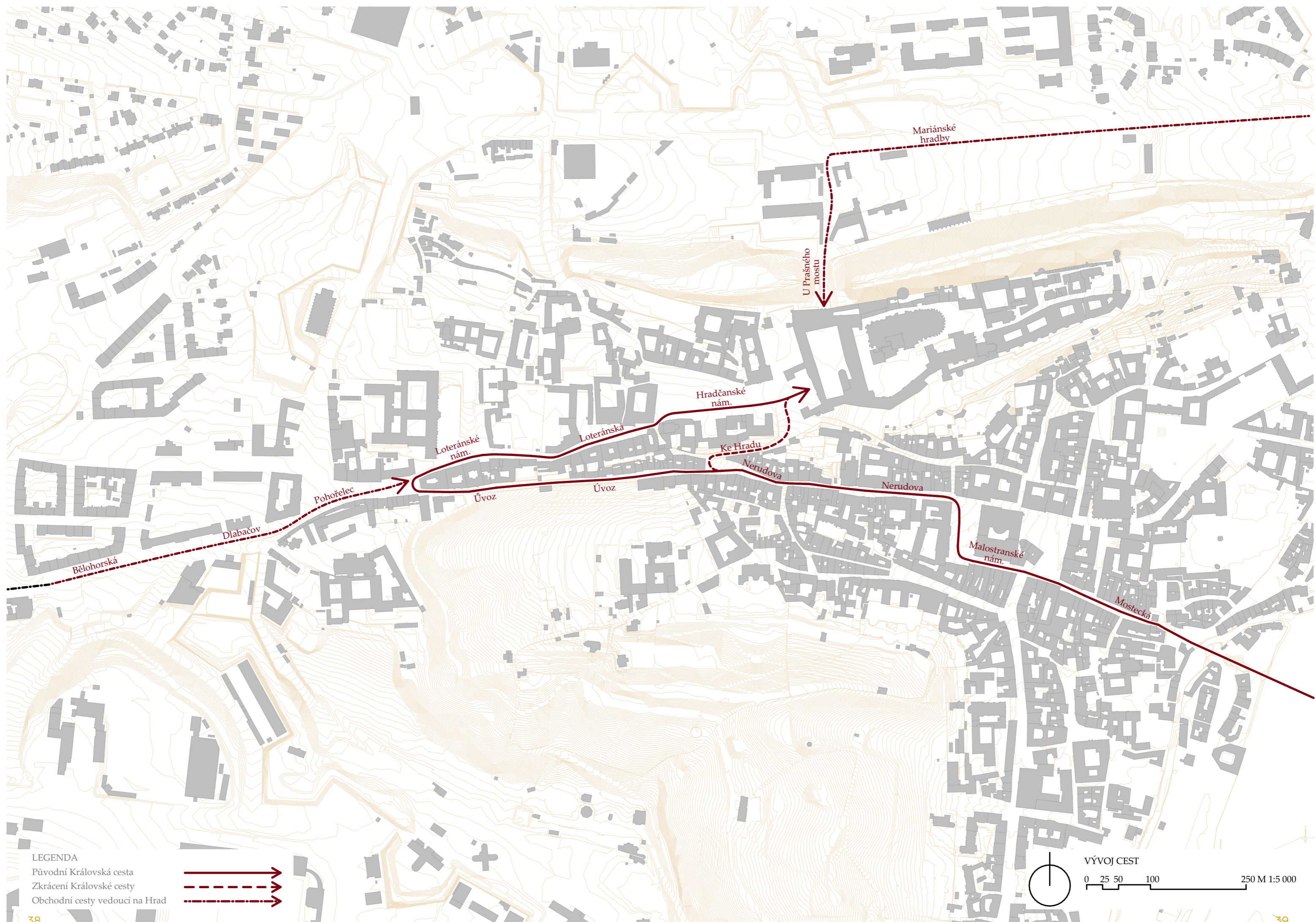
zahradební vývoj

Počátky Pohořelce jsou spjaty s postupným vzrůstajícím významem Hradčan a ve chvíli kdy už byly natolik zaplněny, byl Pohořelec založen jako jejich předměstí Alešem z Malíkovíc roku 1375. Rynek se postupně zastavoval a koncem 14. století byl zastavěn zcela. Tato zástavba vymezila již tehdy základní tvar Pohořelce, který je, až na pár úprav, zachován dodnes.

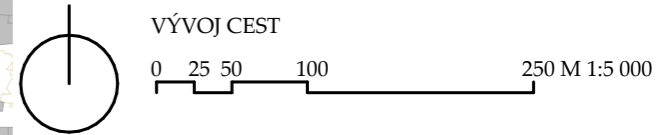
Na straně při Strahovském klášteře vznikly menší domky, na severní straně se rozkládaly větší hospodářské usedlosti s dvory.

Kromě předměstí Pohořelce, který vznikl mezi Karlovou hradbou a opevněním Strahovského konventu, bylo vybudováno také druhé předměstí mezi původními hradbami hradčanskými a opevněním celého pražského areálu - Nový svět, ten ležel pod Špitálskou branou.

Sadelerův prospekt, 1606

- LEGENDA
- Původní Královská cesta →
 - Zkrácení Královské cesty →
 - Obchodní cesty vedoucí na Hrad →

Bělohorská

Dlabačov

Pohořelec

Loteránské nám.

Loteránská

Hradčanské nám.

Ke Hradu

Nerudova

Nerudova

Malostranské nám.

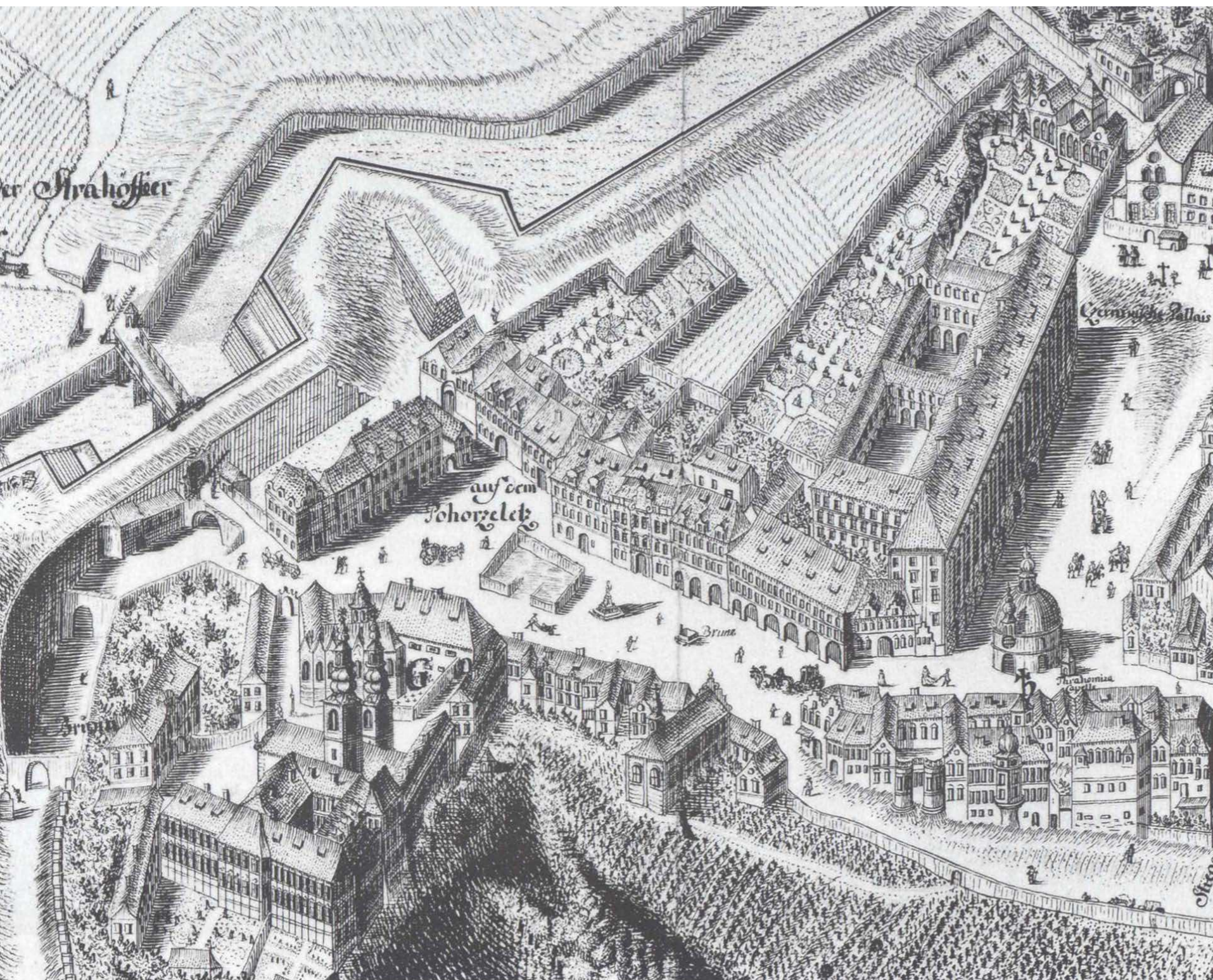
Mostecká

Mariánské hradby

U Prašného mostu

Úvoz

Úvoz

vnitrohradební vývoj

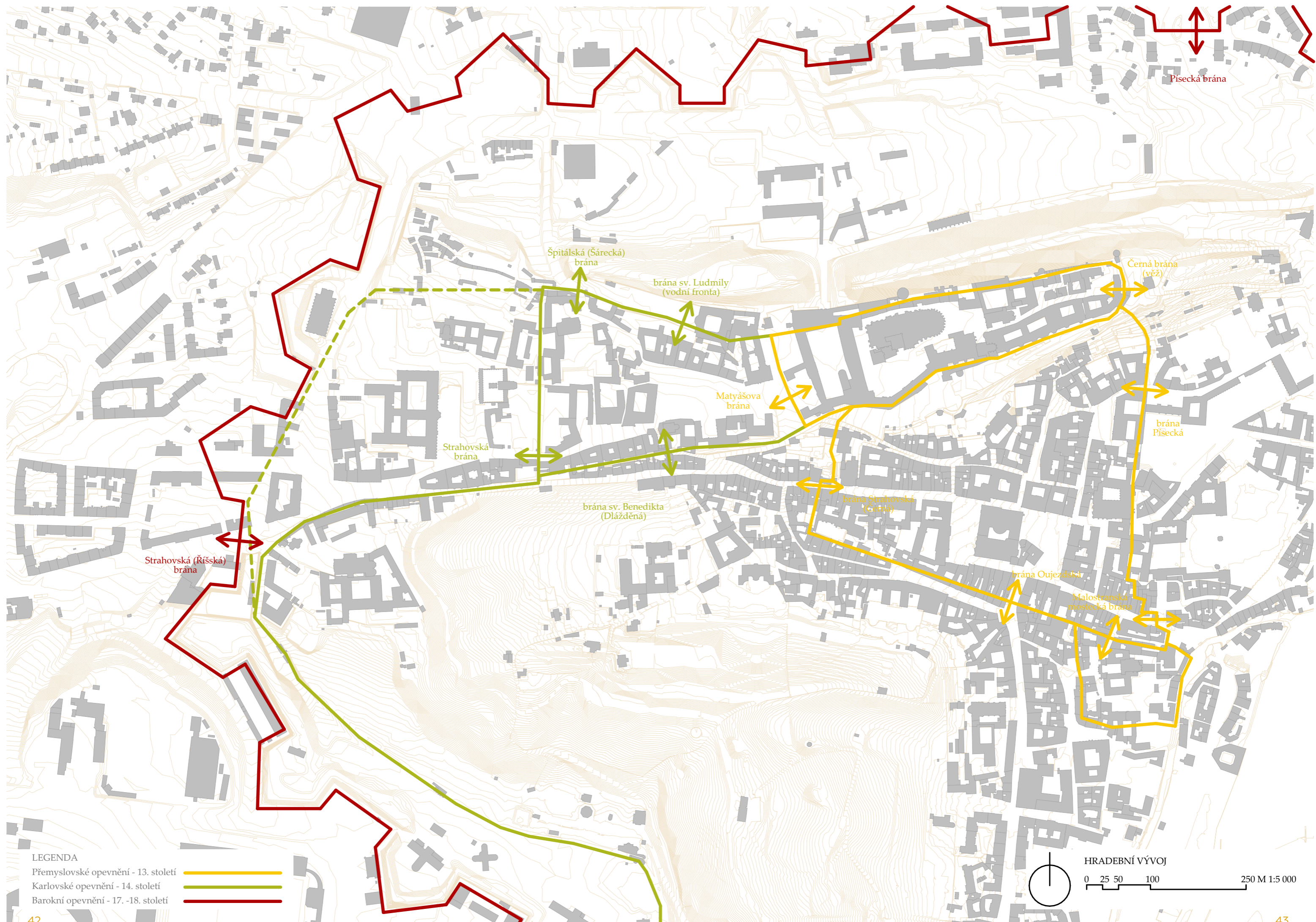
Středověké fortifikace karlovské nejdříve nezahrnovaly Pohořelec, ten se ocitl za hradbami až roku 1360-62, kdy Karel IV. nechal vystavět vrcholně gotické zděné opevnění, hradby byly rozšířeny a Strahovská brána byla přesunuta na západ Pohořelce.

Za husitských válek tehdy ještě nedostavěný Pohořelec utrpěl a skoro celý lehl popelem a zanikl i kostel sv. Vojtěcha, který stával na místech, kde nyní stojí socha Edvarda Beneše před Černínským palácem. Větší stavební rozvoj začal až za krále Vladislava, který roku 1483 dal hradčanské obci právo, aby rozprodávala pusté parcely na Hradčanech a na Pohořelci cizím osadníkům. Podobný scénář následoval i po dalším ničivém požáru r. 1541, kdy Hradčany byly zničeny takřka celé včetně Pohořelce. Šlechta kupuje vypálená, rozbořená stavení, zceluje jejich parcely a staví si poblíž Hradu honosné raně barokní paláce a domy. Jedním z nepřehlédnutelných paláců si staví Humprecht Černím z Chudenic, na němž počínaje Francescem Carattim pracuje řada architektů a stavitelů. Velký rozvoj zaznamenaly Hradčany také, díky tomu, že se Praha stala za Rudolfa II. rezidenčním městem císaře.

Sedmnácté století přineslo Hradčanům jak nové církevní, tak světské stavby. Pohořelec byl na severní straně zastavěn velkými šlechtickými domy se zahradami až k hradbám, na jižní straně zůstávaly měšťanské domky s hospodářstvími a šenky.

Na začátku 17. století, když do Prahy vtrhla císařská vojska, byl stav pražského opevnění v žalostném stavu, neboť byl stále založen na středověkém systému a už nestačil na tehdejší nové způsoby boje. Proto se rozhodlo postavit nové zděné hrady.

Novým barokním hradbám s bastiony však musely na mnoha místech ustoupit stávající stavby, na Pohořelci to byla například starší Strahovská brána zdobená renesančními sgrafity.

LEGENDA

- Přemyslovské opevnění - 13. století
- Karlovské opevnění - 14. století
- Barokní opevnění - 17. -18. století

HRADEBNÍ VÝVOJ

0 25 50 100 250 M 1:5 000

postradební vývoj

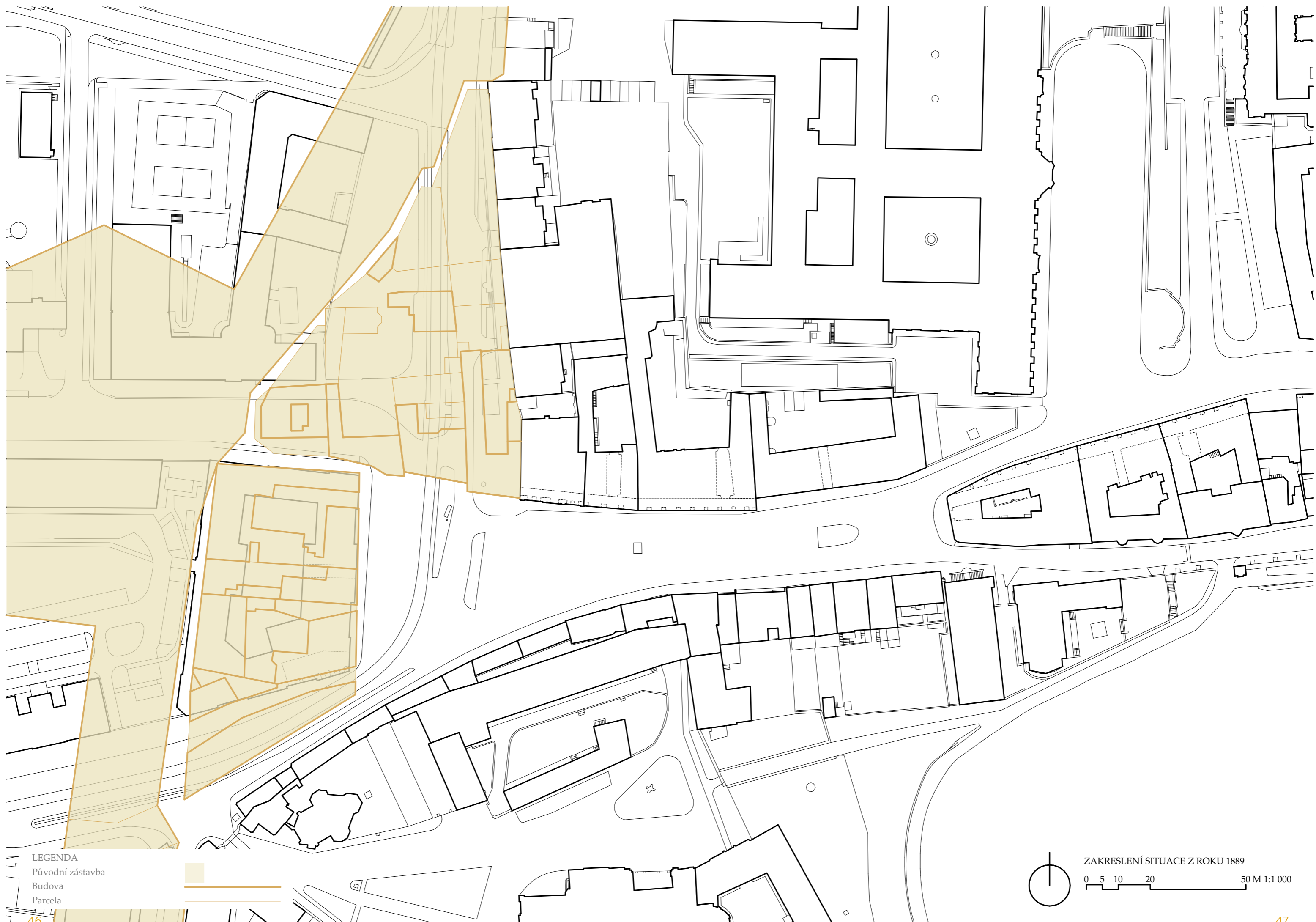
V 18. století se se stal z Hradčan i z Hradu jeden stavební útvar. Avšak i v tomto století Pohořelec utrpěl, za francouzské okupace bylo pobořeno spousta domů. Přesto na Hradčanech probíhala bohatá stavební činnost, nejen pro napravení válečných katastrof. Většina domů dostala nový barokní výraz. Za nejvýznamnější je považován barokní měšťanský dům čp. 114 U Zlaté Lodi (Kučerův palác).

Nejvýznamnější změny pak ale přineslo právě samotné bourání barokních hradeb. František Josef I. při příležitosti své návštěvy Čech vyhlásil Prahu otevřeným městem a souhlasil s rozbořením městských hradeb. Ihned začala diskuze jak využít již pás obepínající historické jádro. Vzniklo několik projektů na zastavění této oblasti, například soustavou městských parků nebo městské okružní třídy po vzoru Ringstrasse. Bohužel si ale Prahy hradební pozemky musela odkupovat, na rozdíl od Vídně, která je dostala jako císařský dar. A tedy mohla vyřešit otázku jak tento pás využít komplexněji. Praha za tato území musela velice draze platit a navíc se ukázalo, samotné bourání hradeb a svážení sutě natolik nákladné, že k zastavění celého pásu nedošlo. Pozemky byly jednotlivě rozprodány na parcely a byl zpracován parcelační plán pro území za hradbami tak, aby nově vzniklé ulice vhodně navazovaly na ulice již stávající. Na Pohořelci můžeme pozorovat, že v místech, kudy vedly významné historické cesty, byly hradby strženy jako první. Zbytek hradeb můžeme dodnes vidět téměř nedotknuté.

V první polovině devatenáctého století se Hradčanským fasádám vyhnuly větší změny, proběhlo jen pár retuší, největší urbanistický zásah proběhl na Pohořelci roku 1901, kdy byla vybudována Keplerova ulice na místech tehdejší stržené zástavby měšťanských domů.

Jedinou klasicistní novostavbu, která obohatila pohořelecké náměstí byl dvoupatrový trojkřídlý Šlikův dům.

Nyní na Pohořelci můžeme vedle sebe najít rozličné měšťanské domy a paláce, zbytky přestavěných gotických domů na renesanční, barokní přestavby ale i novostavby, velké renesanční paláce. Avšak všechny na nás působí jako by byly postaveny na jedno téma.

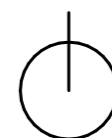

LEGENDA

Původní zástavba

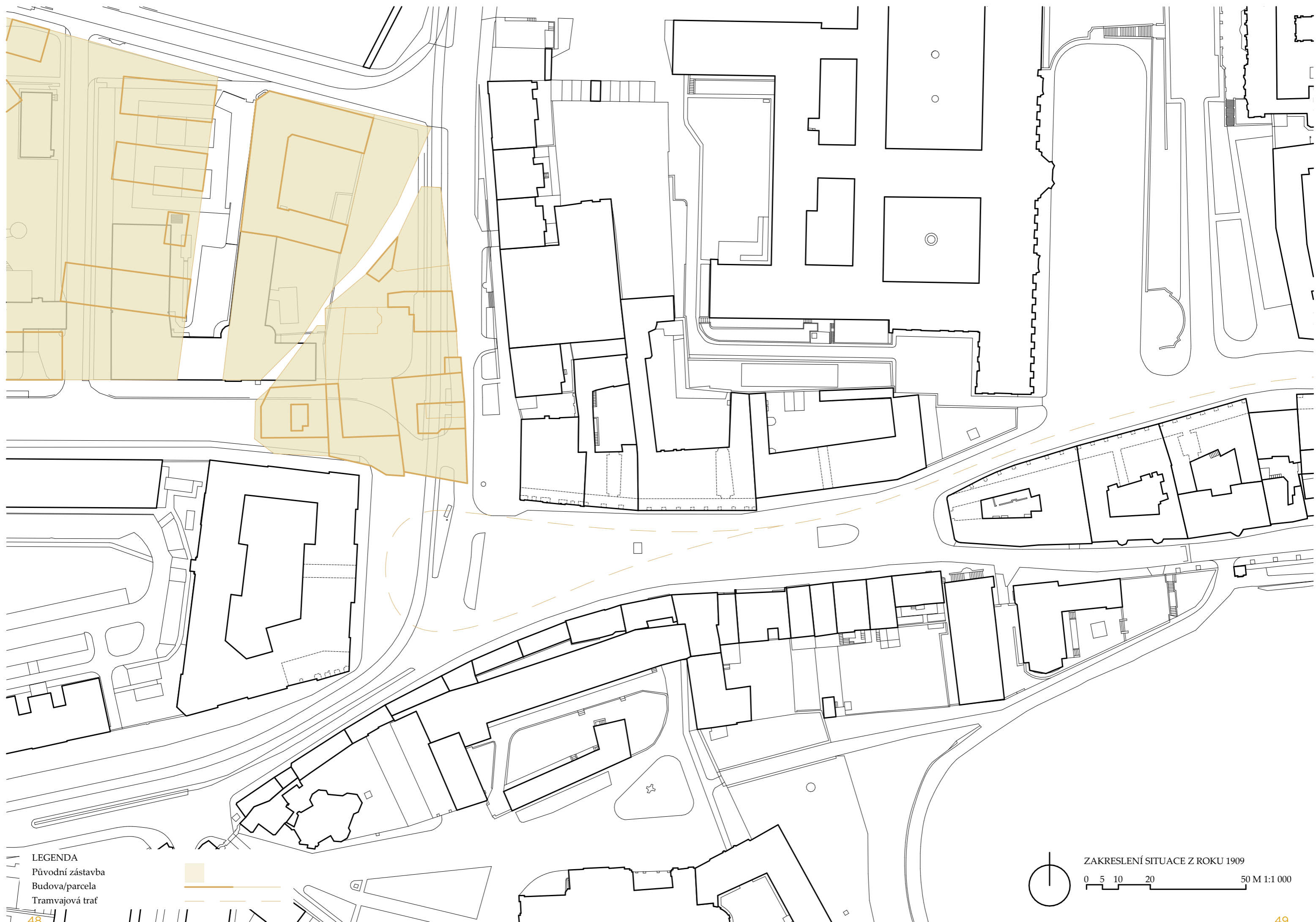
Budova

Parcela

ZAKRESLENÍ SITUACE Z ROKU 1889

0 5 10 20 50 M 1:1 000

LEGENDA
 Původní zástavba
 Budova/parcela
 Tramvajová trať

ZAKRESLENÍ SITUACE Z ROKU 1909
 0 5 10 20 50 M 1:1 000

postuláty

Důvody, které nás vedou k přehodnocení současné situace jsou, že:

- 1) prostor náměstí utíká,
- 2) z náměstí se stalo jedno velké parkoviště,
- 3) ulice Keplerova je svojí šířkou a uspořádáním neadekvátní ve vztahu k situaci.

Stanovujeme si cíle:

- 1) znovu uzavřít náměstí,
- 2) činit náměstí „prázdným“ pro lidi a jejich aktivity,
- 3) zmírnit negativní působení dopravy ve veřejném prostranství.

Za tímto účelem navrhujeme:

- 1) rozšířit školní blok až k původní hranici náměstí,
- 2) zrušení parkoviště na náměstí a vybavit ho městským mobiliářem,
- 3) zúžit ulici Keplerovou tak, aby svojí šířkou při vyústění nenarušila přirozenou figuru náměstí.

tušení návrhu

Způsob dotvoření náměstí vnímáme za nejsložitější, neboť na něj existuje několik možností a každá z nich má svoje odůvodnění. Navrhli jsme 4 možnosti a ohodnotili je klady a zápory. Toto hodnocení za nás nemá vybrat nejlepší řešení, ale pomáhat nám si uvědomit důsledky jednotlivých zásahů, které chceme činnit. Náš finální výběr tyto argumenty zohledňuje, je však také výsledkem našich diskuzí během celého semestru.

regulace

Návrh regulace je závěrem této práce. Představuje náš postoj k celé problematice. „Stanovuje podmínky a pravidla hry.“ Vracíme se v ní k starým hodnotám, které nám zanechali naše předkové. Nespátřujeme v nich žádné omezení ani zpátečnictví, nýbrž naopak si z nich budujeme pevný základ, na kterém, si myslíme, stojí každá dobrá architektura.

Varianta č. 01 - Přistavět ke Kučerova domu a sloučit školní blok s domy na náměstí

plusy

- Původní záměr zastavit „slepý štít“ Kučerova domu, nikdy neměl být průčelím.
- Možnost důstojně ukončit podloubí od Kučerova domu.
- Ztratí se pocitově ulice Keplerova, náměstí vyústí diagonálně, tedy přirozeně vzhledem k figuře náměstí.

mínusy

- Zastaví se později dodaná okna Kučerova domu.
- Nejméně racionální dispozice školy.
- Zastaví se ulice, vybudování podjezdu a určení funkce budovy nad ním.
- Problematické zalomení u rohu s kasárnami - Parléřova ulice zakončena zdí.

pozn.

- Dispozičně více vychází vchod do školy v rohu, u kterého vznikne dvůr vizuálně propojený s náměstím. Otázka dvou náměstí v blízkosti sebe.
- Spojením bloků vytvoří sice velkou srostlici, avšak pro danou lokalitu, je to typické viz Strahovský klášter nebo Černínský palác.

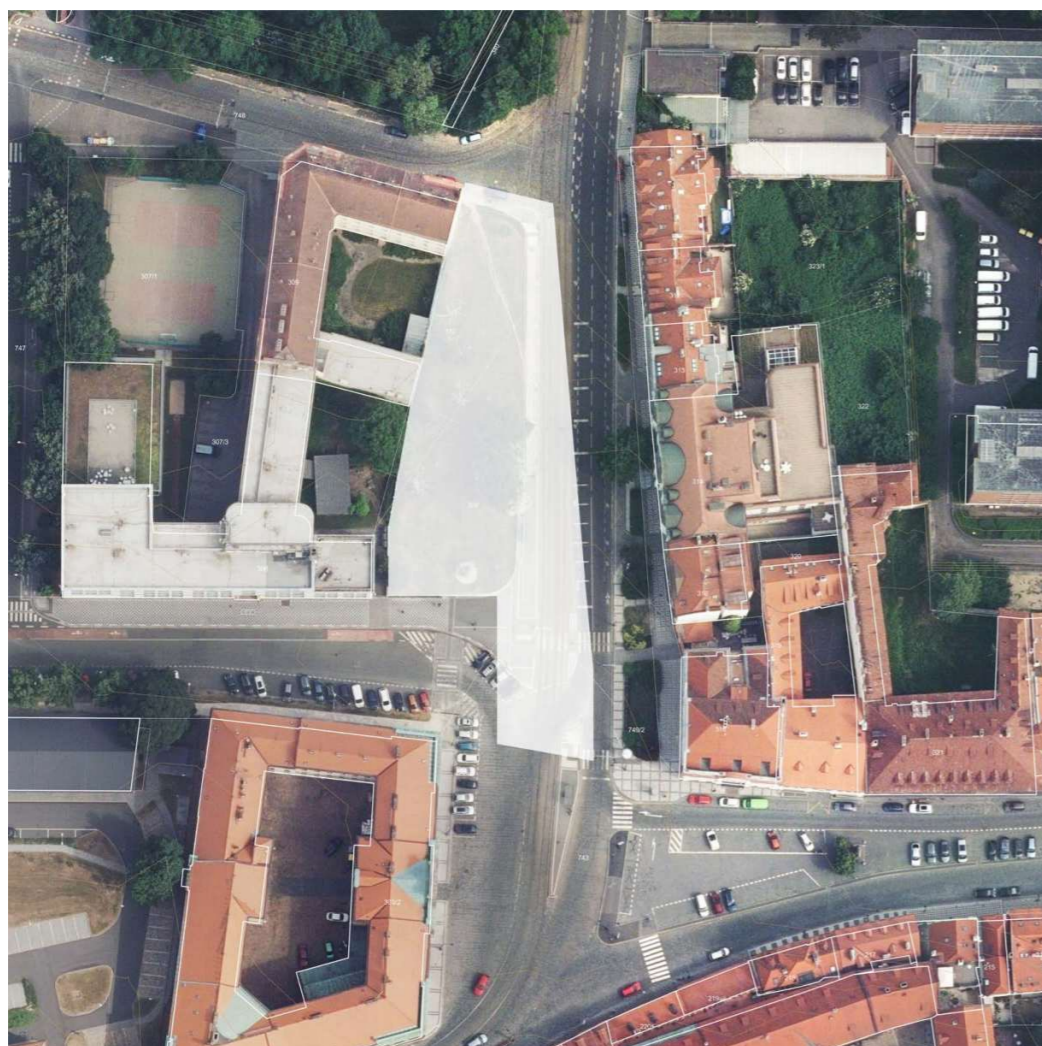
Varianta č. 02 - Přistavět ke Kučerova domu a NESlučovat školní blok s domy na náměstí

plusy

- Původní záměr zastavit „slepý štít“ Kučerova domu, nikdy neměl být průčelím.
- Možnost důstojně ukončit podloubí od Kučerova domu.
- Ztratí se pocitově ulice Keplerova, náměstí vyústí diagonálně, tedy přirozeně vzhledem k figuře náměstí.
- Parléřova ulice zakončena úzkou nárožní fasádou.
- Nejracionálnější půdorys školy

mínusy

- Zastaví se později dodaná okna Kučerova domu.
- Zastaví se Keplerova ulice, vybudování podjezdu a určení funkce budovy nad ním, nabízí se otázka, jak bude budova souviset se školou.
- Vznikne třetí úzké komunikace, která není potřeba.

Varianta č. 03 - Dotažení školního bloku až k náměstí

plusy

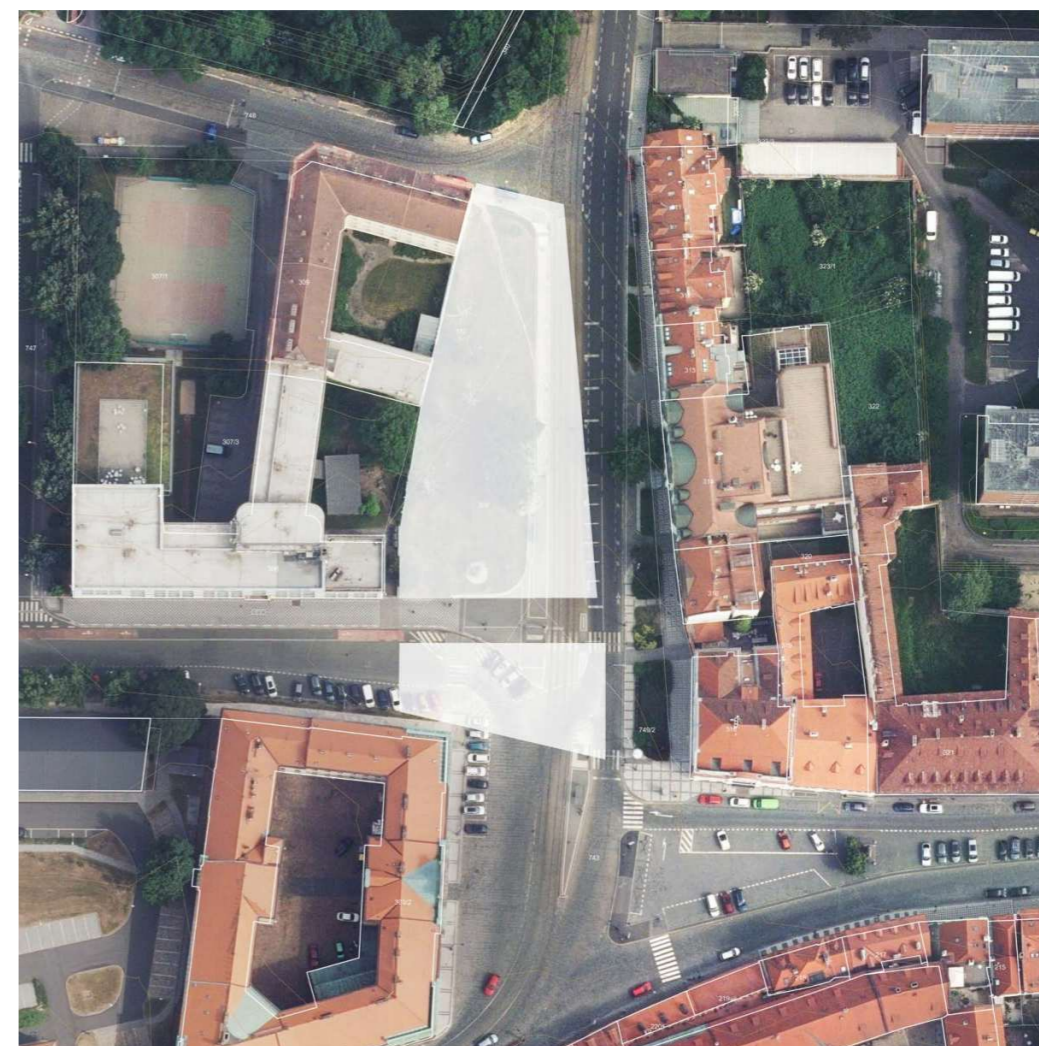
- Racionálnější půdorys školy
- Nezastaví se později dodaná okna Kučerova domu.
- Dispozičně vychází vchod do školy na náměstí.

mínusy

- Vznikne dlouhá vnitřní komunikace v dispozici.
- Zůstane narušení rázu náměstí, protože z něj v nepřírodném místě ústí Keplerova ulice (avšak dá se s omezením zúžit šířku ulice).

pozn.

- Hmotově dostane Kučerův dům protějška, motiv brány.
- Díky příhodnému umístění vchodu do školy, bude náměstí doplněno reprezentativní občanskou budovou a při ukončení Parlérova ulice bude klidnější dvůr pro shromáždění.

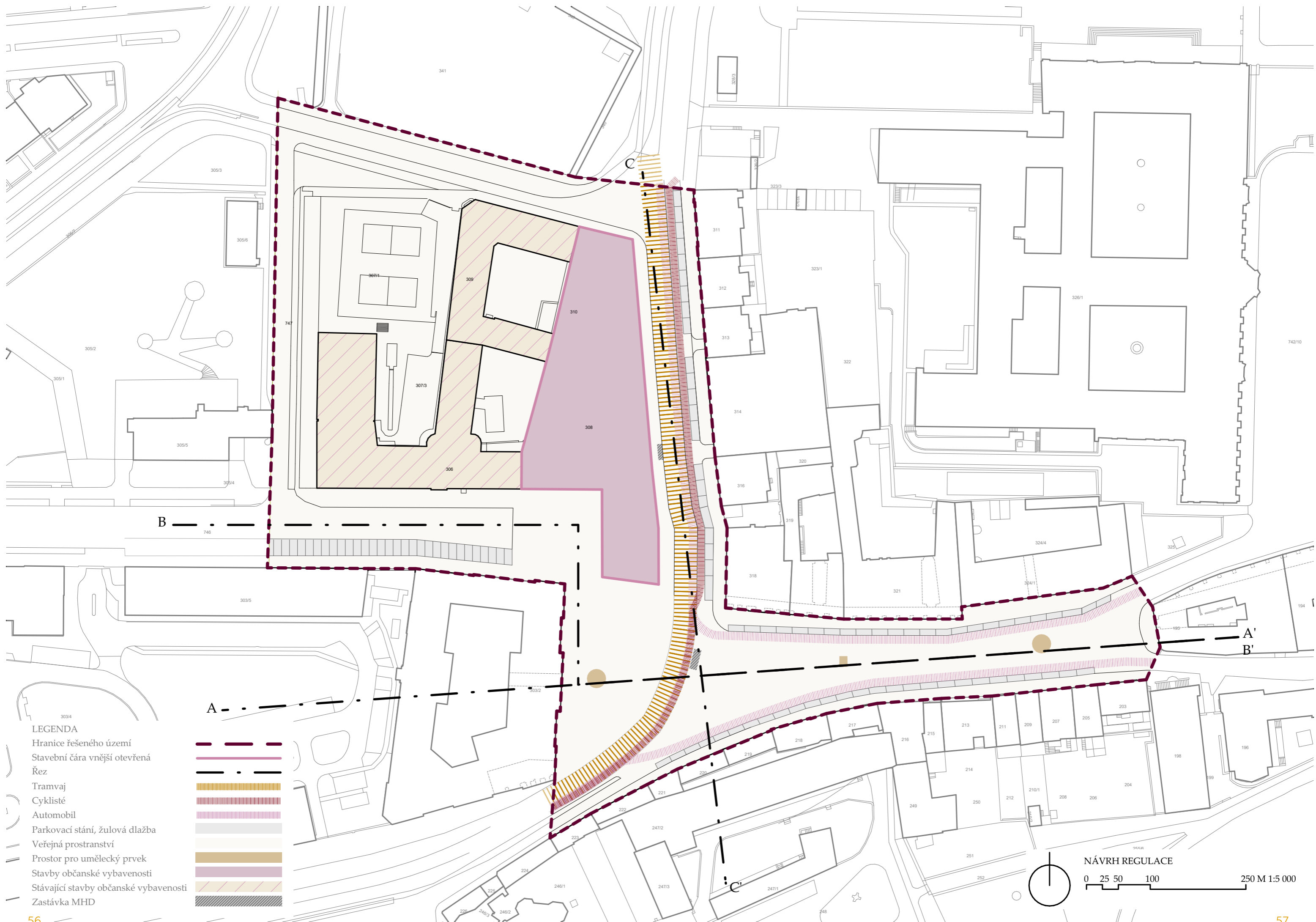
Varianta č. 04 - Solitér

plusy

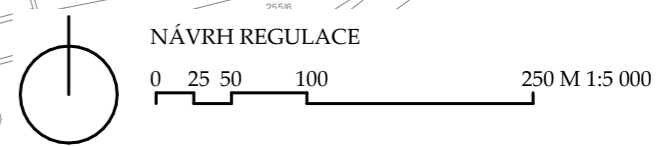
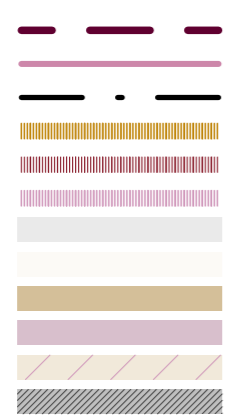
- Parlérova ulice zakončena úzkou nárožní fasádou.
- Nejracionálnější půdorys školy.
- Nezastaví se později dodaná okna Kučerova domu.

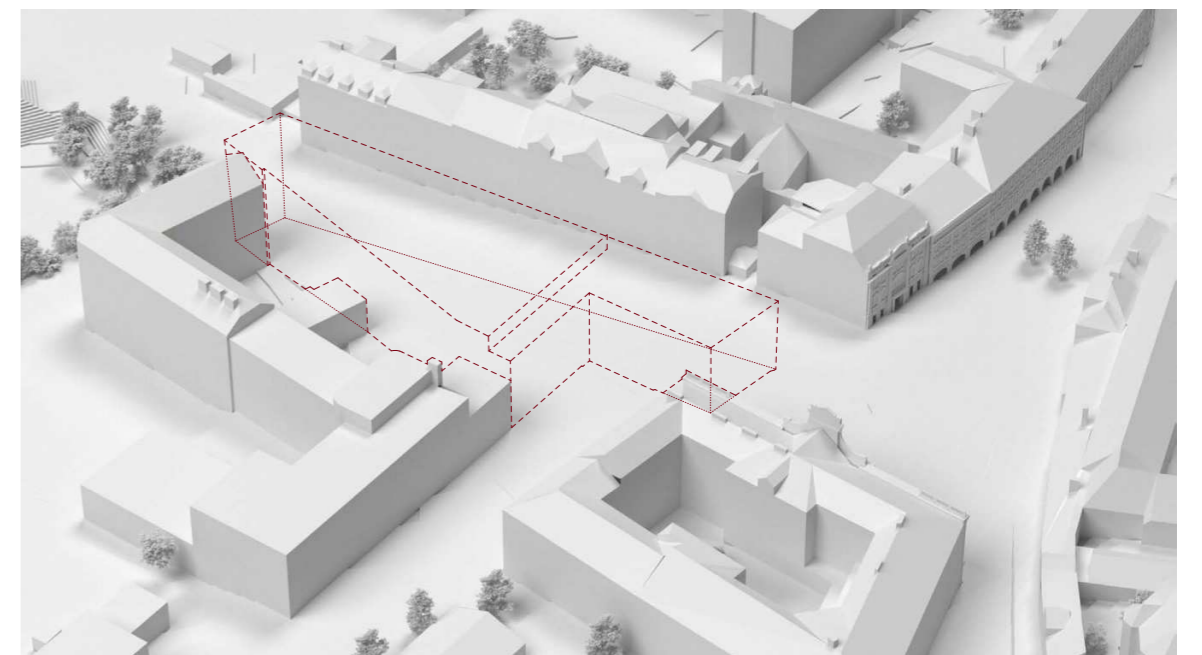
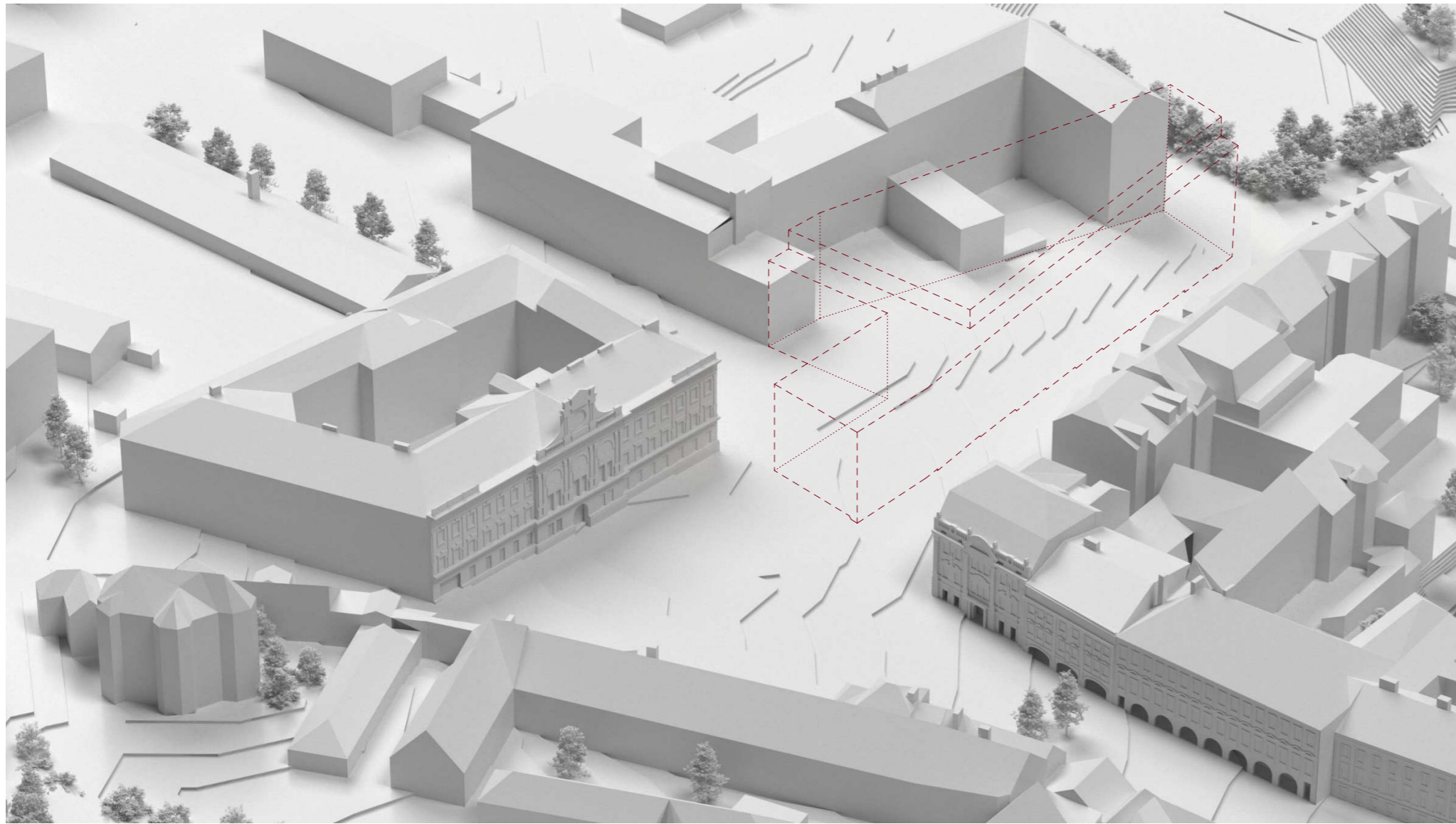
mínusy

- Zůstane narušení rázu náměstí, protože z něj v nepřírodném místě ústí Keplerova ulice (avšak dá se s omezením zúžit šířku ulice).
- Přibude solitér, který jednak odděluje školu od náměstí, ale především nevíme jeho funkce ani možnou podobu.
- Vznikne třetí úzké komunikace, která není potřeba.

- LEGENDA**
- Hranice řešeného území
 - Stavební čára vnější otevřená
 - Řez
 - Tramvaj
 - Cyklisté
 - Automobil
 - Parkovací stání, žulová dlažba
 - Veřejná prostranství
 - Prostor pro umělecký prvek
 - Stavby občanské vybavenosti
 - Stávající stavby občanské vybavenosti
 - Zastávka MHD

návrh

Diplomová práce navazuje na diplomní seminář a dává konkrétní podobu zvolené variantě č. 03, která sloužila jako východisko při samotném návrhu.

urbanistické řešení

Návrh vědomě vystupuje z předepsané uliční čáry směrem k náměstí, zastavuje část ulice Keplerovy a Parlérovy. Šířka ulice Keplerovy je zredukována na minimální rozměr (2,5+7+2+3 m) tak, aby obsloužila dvě tramvajové tratě a zároveň bylo její vyústění z náměstí co nejméně rušivé. Ulice Parlérova je zneprůjezdněna a zakončuje ji skromné „školní náměstí.“

Nejexponovanější část návrhu je průčelí školy, které jednak mělo znovu uzavřít náměstí a jednak udržet jeho charakteristickou figuru „kalichu.“ Dramatický odskok předního průčelí při náměstí k fasádě gymnázia z diplomního semináře se ukázal jako příliš tvrdý. Toto kritické místo bylo vyřešeno dvojitým odskočením, které by mělo jednak zjemnit přechod průčelí z náměstí na gymnázium a jednak bude více cítit křivku fronty náměstí.

Druhým úskalím návrhu je východní fasáda domu, která v podstatě představuje celou uliční frontu jednoho bloku. Ve vzdálenosti 100 m (od náměstím směrem k ulici Hládkova) klesá terén o 5 m. Aby zůstal v kontaktu s ulicí a vnitřními dvory, je v návrhu dům rozdělen na tři výškové úrovně, které budou v souladu s terénem sestupovat. Mezi jednotlivé úrovně jsou vložena dvě schodišťová atria, která by měla ještě více zmenšit celkové měřítko, a tím se blížit charakteru protější zástavby. Třemi křídly se napojují na slepé štíty stávajícího gymnázia, a tím uzavírají školní blok.

architektonické řešení

Škola je řešena jako dvojtrakt, kde jsou třídy odvráceny od rušných ulic a orientovány na západ do dvora a školního náměstí. Aby byl zajištěn dostatek denního světla ze dvora a zároveň nebyla zastíněna stávající škola, je v návrhu snaha vnitřní dvory co nejméně zastavovat. Toto rozhodnutí zachovává vzrostlé stromy na dvoře, kde budou žáci moci trávit odpolední přestávku. Na druhou stranu má toto rozhodnutí za následek menší šířku vnitřní tělocvičny.

Jak již bylo zmíněno, škola postupně klesá s terénem – konkrétně o půl podlaží, a to přibližně po vzdálenosti 2,5 modulu učebny. Úrovně jsou přerušovány schodišťovým atriem. Vzniká taktování, které přirozeně zkracuje délku chodby. Schodišťová atria prosvětlují chodby po celé výšce domu a jsou zakončena střešními altány.

architektonický výraz

Návrh školy vychází z charakteru historického prostředí Pohořelce, který je velmi klidný. Jeho tektoničnost je důsledkem technických možností dané doby. Všechny domy jsou omítané v zemitém odstínu, okna zdobí šambrány a frontony řádové architektury. Nechybí ani sochařsky zdobené domovní znamení. Téměř všechny domy mají sedlové střechy, buď z bobrovek nebo prejzu. Přízemí domů na náměstí jsou klenutá a jejich podloubí skýtá příjemný stín v parných letních dnech. Díky řádu, členění a detailům má prostředí příjemné lidské měřítko.

Tento aspekt byl zohledněn při zpracovávaném návrhu školy. Cílem byl dům, který ve své podstatě uplatňuje stejné principy jako domy v jeho okolí,

s tím rozdílem, že budou tyto principy ztvárněny v jazyku moderní architektury. Předložený návrh by se dal jedním slovem nazvat elementárním. Jeho výrazem jsou na sobě postavené hřebeny (strop a sloupy). Každá fasáda má trochu jiné hřebeny s různými rozestupy kartáčků (sloupů). Tento jednoduchý princip je variován po celém domě. Velké skleněné okenní výplně činí školu transparentním místem, avšak pod ochranou těžkého zdiva. Detaily domu jsou vyjádřeny volbou materiálů, které časem získají patinu stárnutí.

architektonicko-technické řešení

Konstrukce domu je kombinovaná ze železobetonových sloupů a stěn. Skladba fasády je nosná železobetonová stěna tl. 250 mm, tepelná izolace tl. 200 a pohledově upravený beton tl. 200 mm.

Okna jsou vybavena aktivními žaluziemi pro zabránění pronikání vnějších tepelných zisků z oslunění po celou dobu.

Větrání je automaticky řízené s možností příčného větrání mezi protilehlými fasádami, nebo komínovým efektem skrze schodišťového atria spojující společné prostory.

Střechy nebudou využívány pro umístění fotovoltaických panelů ani jako zelené střechy. Vnímám to za nevhodné vzhledem k historickému prostředí, kde se nacházíme. Beru na vědomí, že takto vytvářím další tepelný ostrov, avšak charakter prostředí považuji za přednější. Tento nedostatek jsem se snažil kompenzovat minimálním zastavěním dvorku a ochranou zeleně na něm.

Dešťová voda ze střech bude jímána do

akumulačních nádrží a využívána k závlaze zeleně ve dvorech. V případě výrazných přebytku akumulované vody, bude voda vsakována přímo na pozemku vsakovacími bloky.

dispozice

1 PP slouží pro parkování zaměstnanců (43 míst) a jako technické zázemí a kuchyně se zázemím pro zaměstnance. V 1NP jsou umístěny funkce s výskytem velkého počtu osob jako jsou hromadné šatny nebo jídelna/sál. Toto podlaží je také specifické ve vztahu k vnitrobloku, kam mají žáci přístup přímo z učeben. 2 NP je určené I. stupni. 3 NP slouží žákům II. stupně. 4 NP je určeno pro výuku odborných předmětů, jazyků a tělovýchovy. Z 5 NP je za přítomnosti pedagoga možno vystoupit na pobytovou střechu s výhledem na náměstí a Strahovský klášter.

Každá učebna je navržena pro frontální výuku s možností přeorganizování nábytku dle potřeby pedagogů. Třídy jsou vybaveny vestavěnou skříňovou stěnou s umyvadlem tak, aby se usnadnilo využití prostoru učeben. Chodby slouží pro neformální výuku (individuální/skupinovou) nebo jako relaxační místa.

schwarzplan
M 1 : 5 000

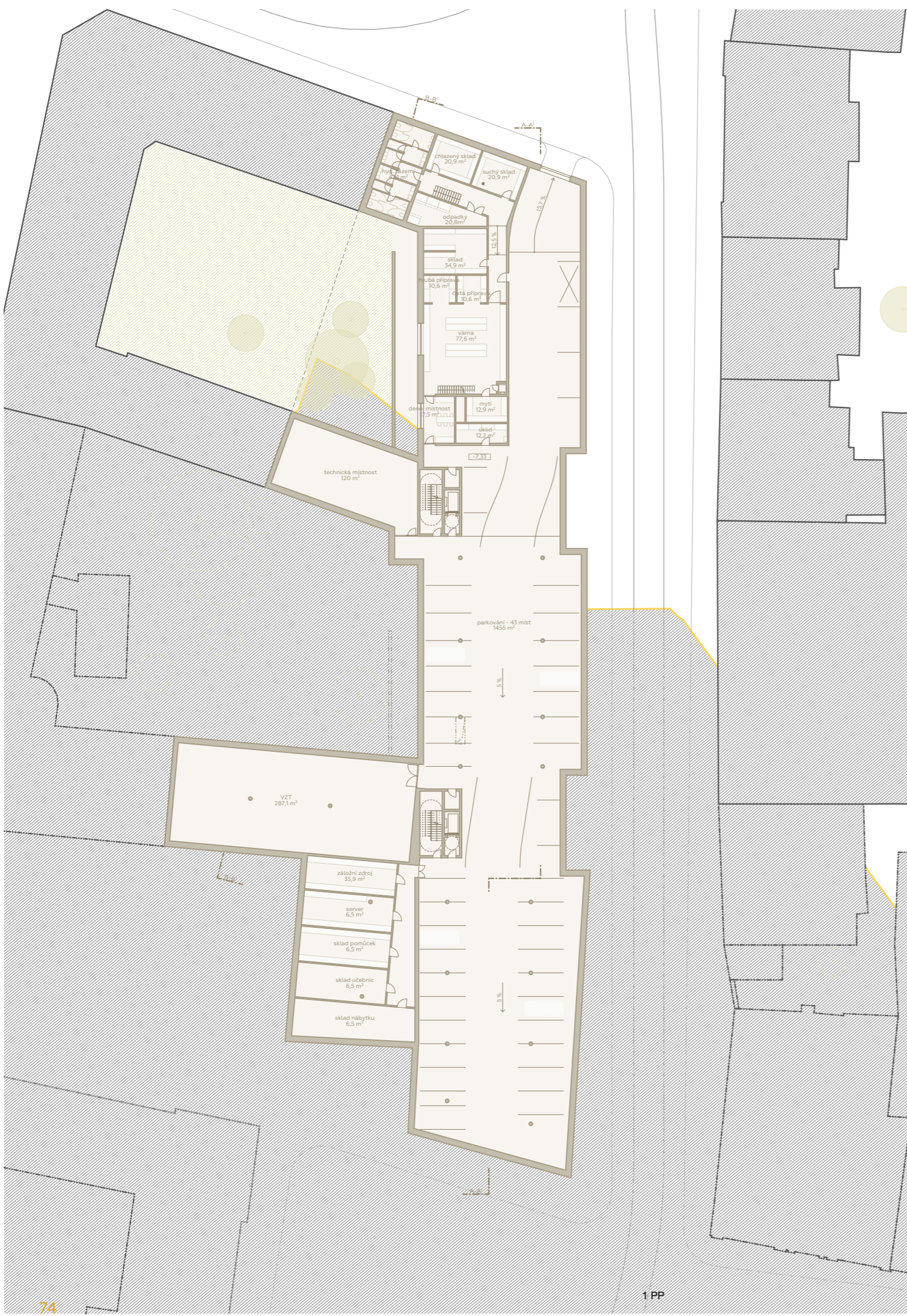
situace
M 1 : 1000

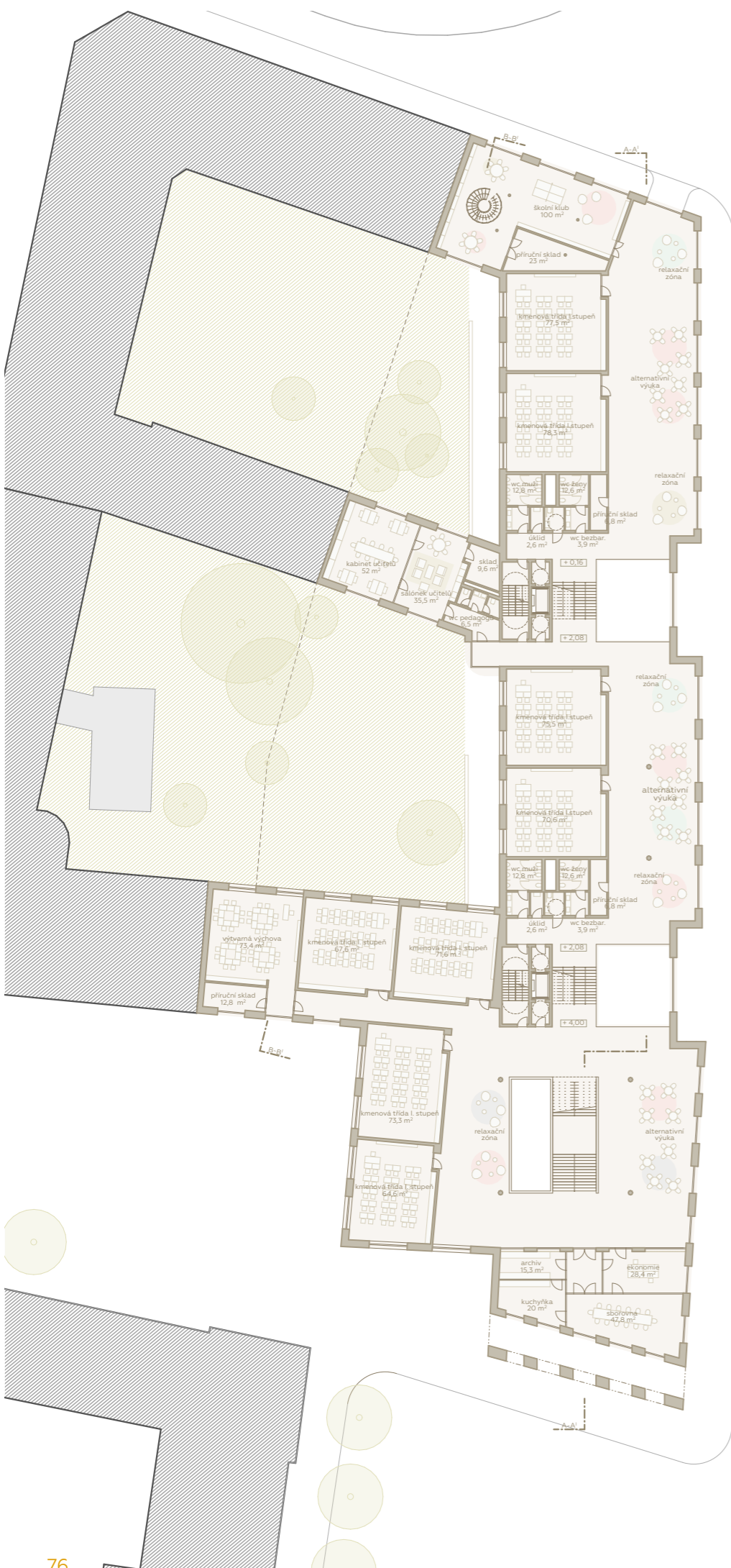

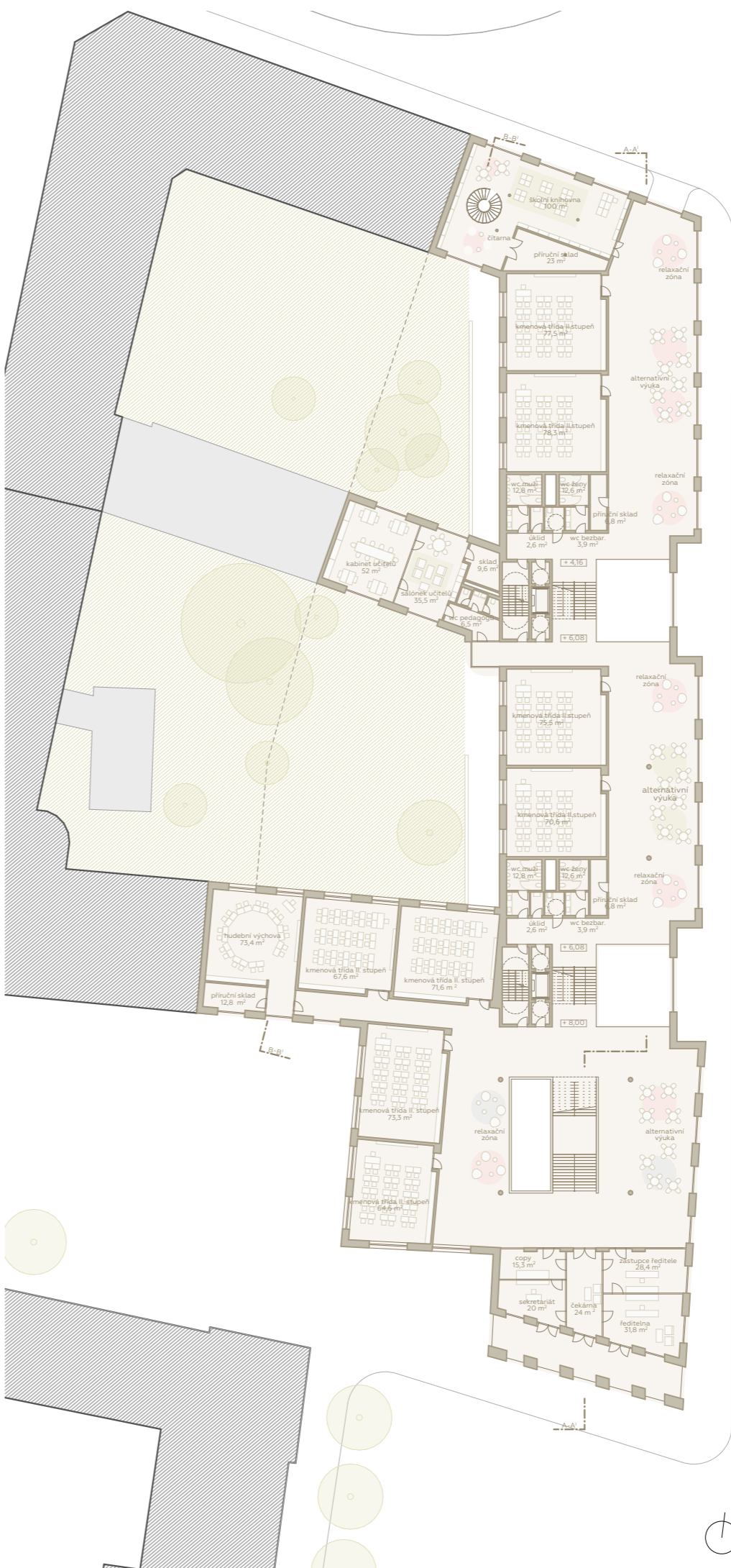
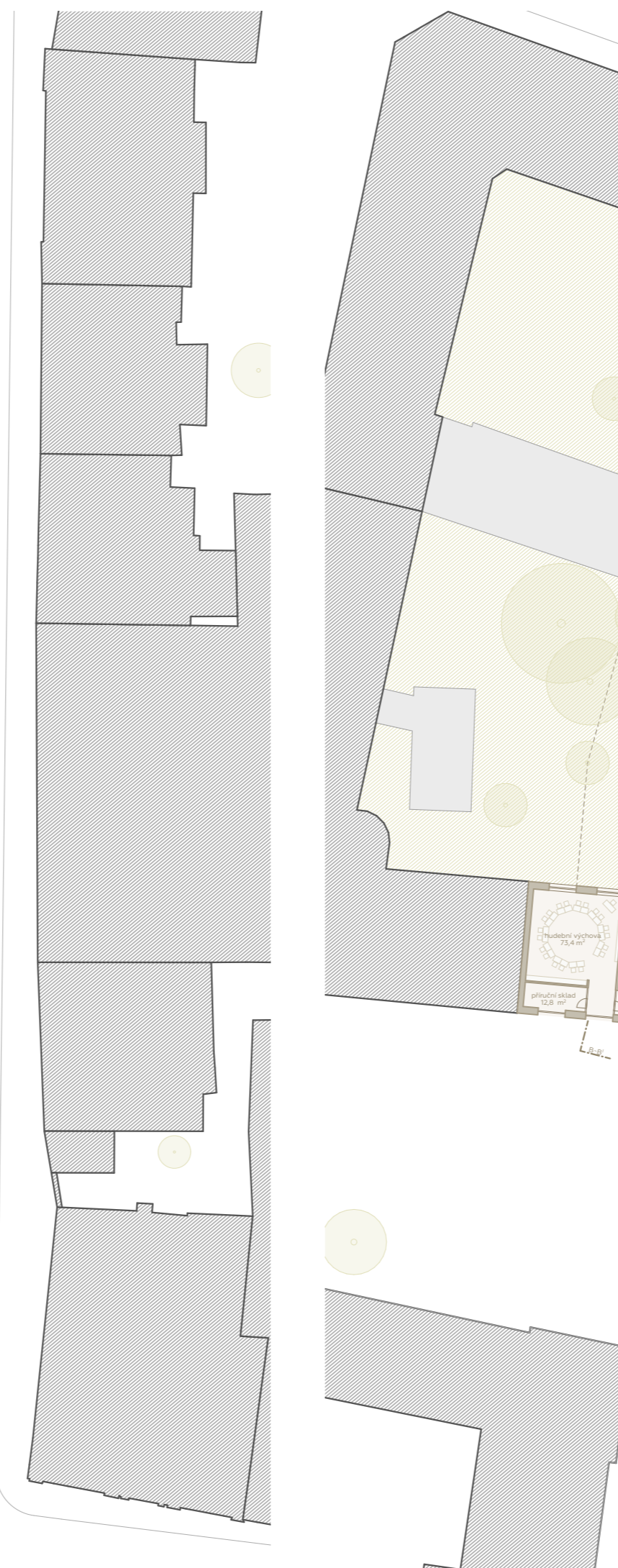

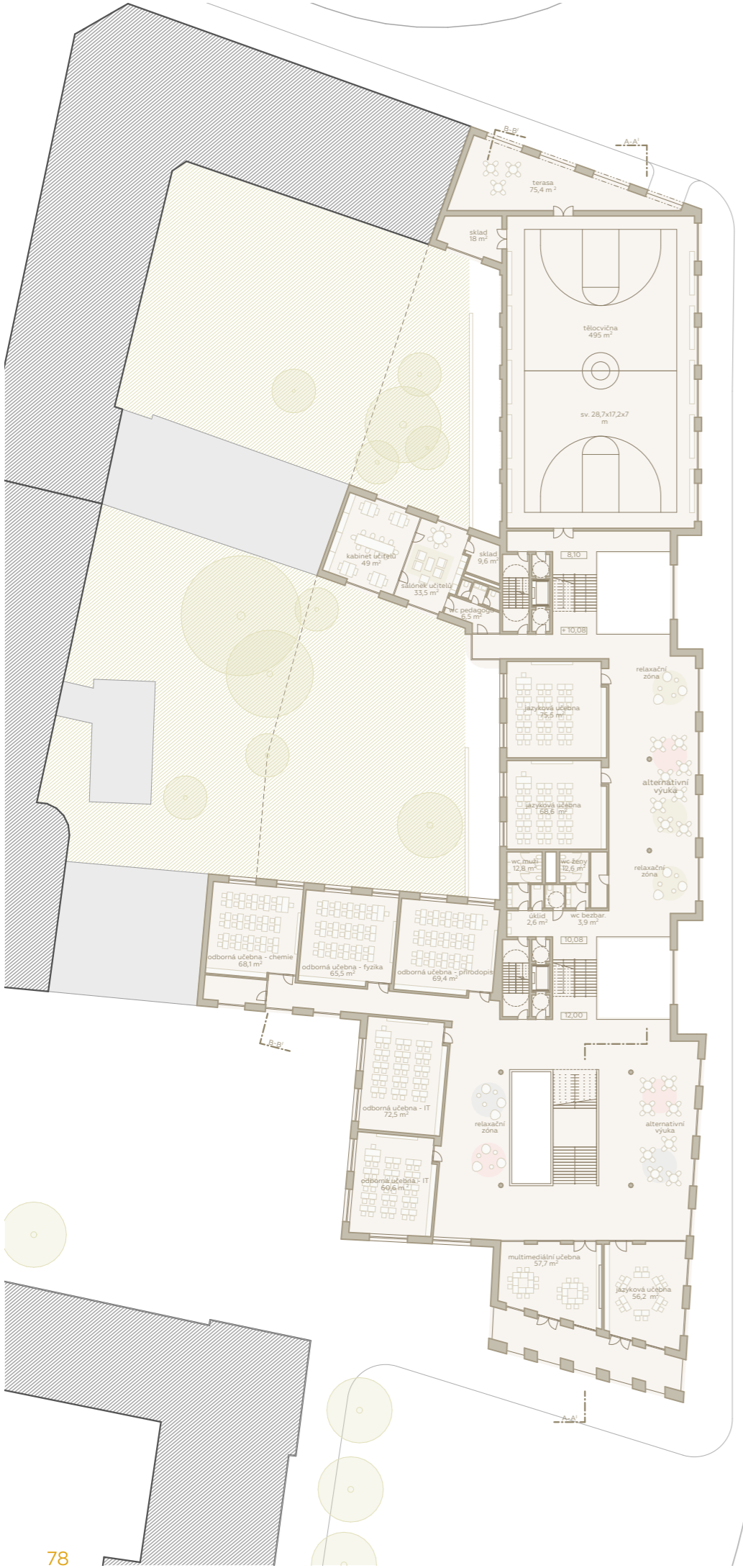

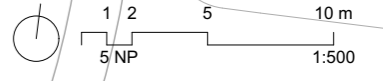
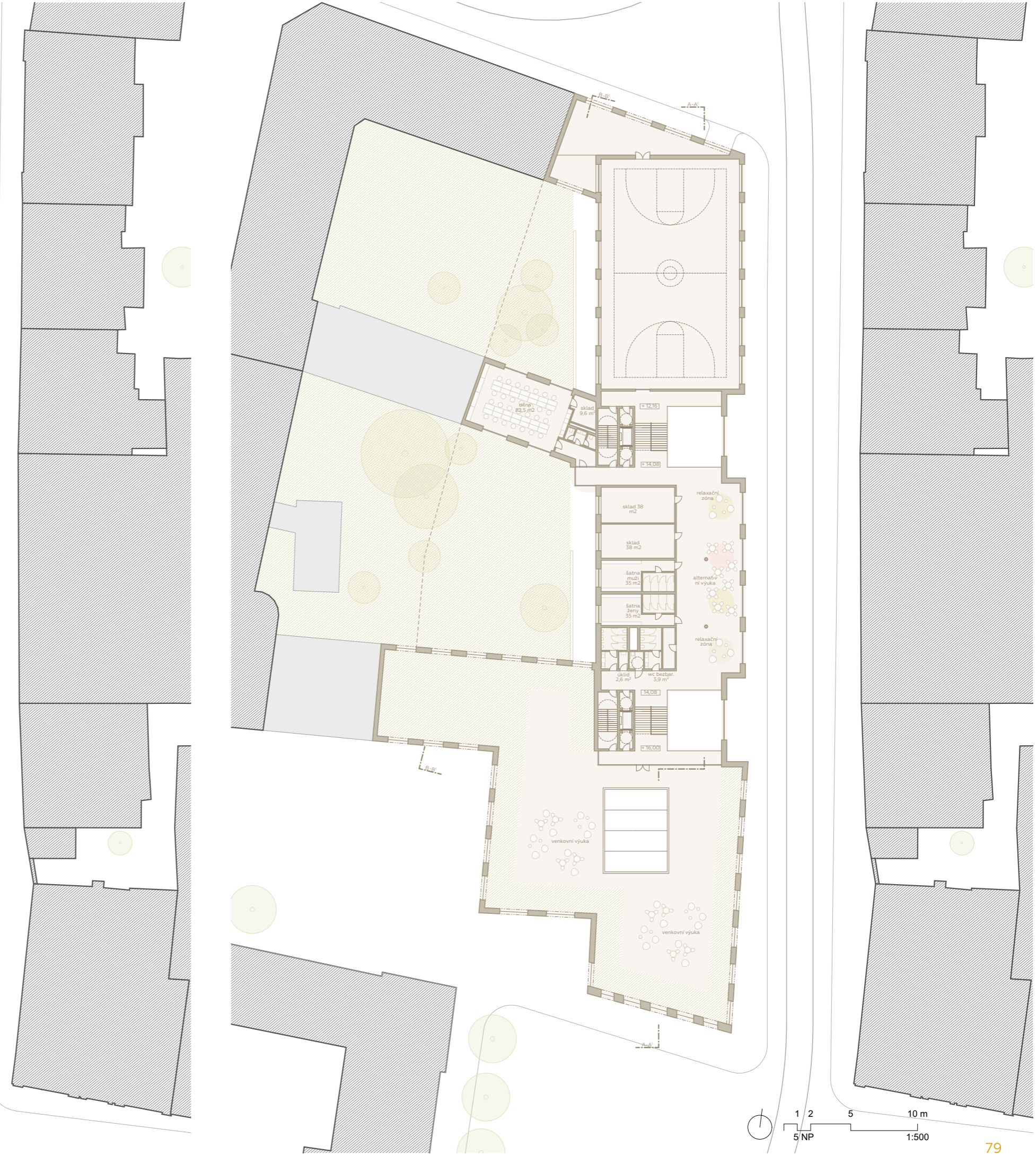
2 NP

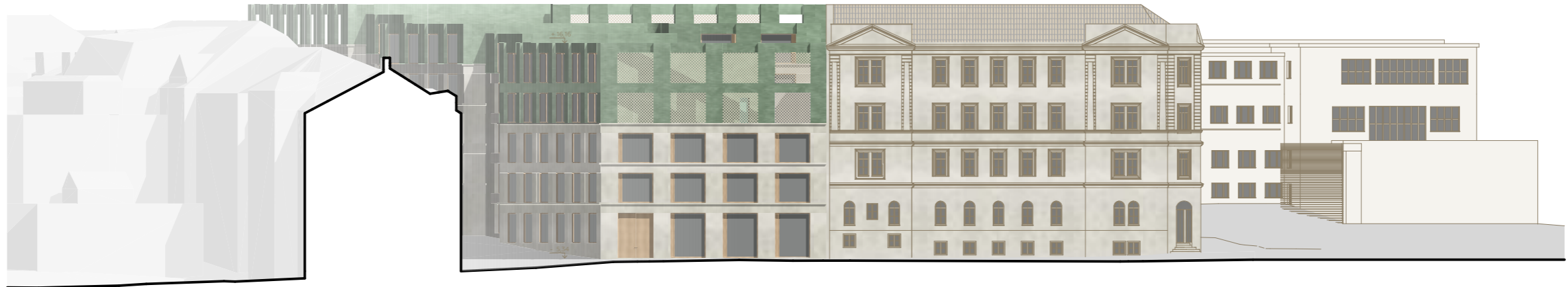

1 2 5 10 m
3 NP 1:500

4 NP

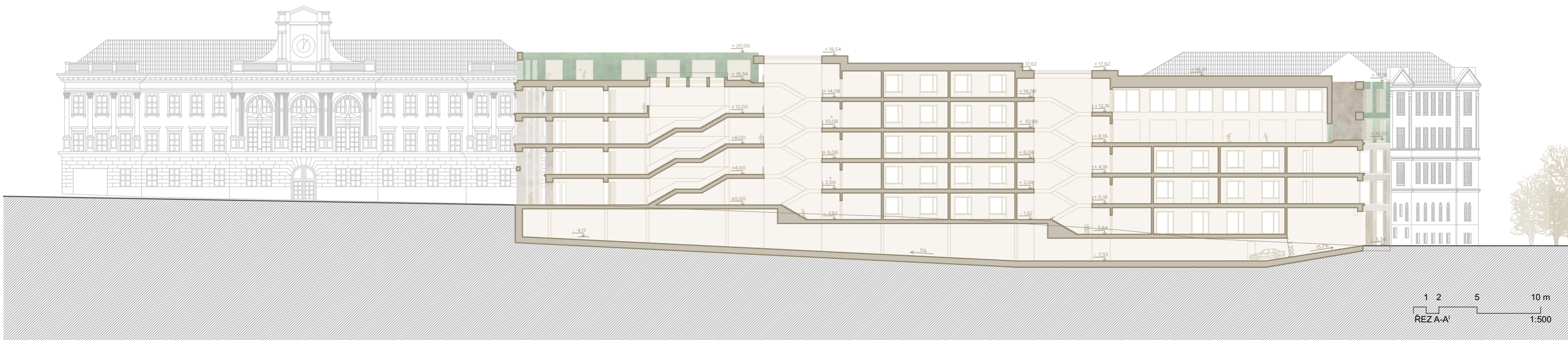
SEVERNÍ POHLED

JIŽNÍ POHLED

1 2 5 10 m
VÝCHODNÍ POHLED 1:500

ZDROJE

Literatura:

Pavel VLČEK : Umělecké památky Prahy, Pražský hrad a Hradčany
 Administrační zpráva královského hlavního města Prahy z let 1900 1901, s. 619)
 Zápis s.3 viz. Archív výstavby na Městském úřadě Prahy 6, složka domu čp. 118/IV)
 Za starou Prahu, věstník pro ochranu památek, ročník XII., v Praze, v únoru, 1927, číslo 1
 Hrůza, Jiří: Město Praha, Praha 1989
 Ruth, František: Kronika královské Prahy a obcíh sousedních, Praha 1903
 Kuča Karel, Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku
 Vrbová, Alena, Průhled z Pohořelce
 Vančura, Jiří/Šváb, Pavel, Hradčany, Pražský hrad
 Archiv GJK

Zdroje dostupné online:

<https://www.archiweb.cz/b/dostavba-telocvicny-gymnazia-jana-keplera>
<https://www.dveprahy.cz/>
<http://promeny.viareality.cz/PlaceChanges/Details/349>
<https://www.prazsketramvaje.cz/view.php?cislocclanku=2020021001>
 Zmizelá Praha. Hradčany a Malá Strana. Praha: Schola ludus – Pragensia, 2000, obr.
 56 na s. 76.
<http://www.sporadical.cz/index.php?lang=cze&show=projects&printing=04.jpg>

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Vitudanish Dara
 AR 2022/2023, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
 (ČJ) ZÁKLADNÍ ŠKOLA NA POHOŘELCI

(AJ) ELEMENTARY SCHOOL IN POHORELEC

JAZYK PRÁCE: CZ

Vedoucí práce:	Ing. arch. Marek Chalupa Ing. arch. Kamila Holubcová	Ústav: Ústav navrhování III
Oponent práce:	Ing. arch. Tomáš Havlíček	
Klíčová slova (česká):	Základní škola, Pohořelec, historické prostředí, scelení náměstí, Kepler	
Anotace (česká):	Návrh základní školy v historickém prostředí a scelení náměstí Pohořelec. Doplnění nedostavěného bloku, regulace stávajících ulic a navrácení uliční čáry na náměstí. Práce je dokladem o hledání způsobu, jak vnést do historického prostředí hned vedle Pražského hradu soudobou architekturu.	
Anotace (anglická):	Design of an elementary school in a historic setting and the integration of Pohořelec Square. Addition of an unbuilt block, regulation of existing streets and return of street line to the square. The work is a testament to the search for a way to bring contemporary architecture into the historic environment next to Prague Castle.	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 26.05.2023

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a.t.d.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Vitudanish Dara

datum narození: 18.08.1997

akademický rok / semestr: LS 2022-2023

obor: Architektura a urbanismus

ústav: Ústav navrhování III

vedoucí diplomové práce: Ing. arch. Marek Chalupa a Ing. arch. Kamila Holubcová

téma diplomové práce:

ŠKOLA NA POHOŘELCI

soudobá škola v historickém prostředí a scelení náměstí

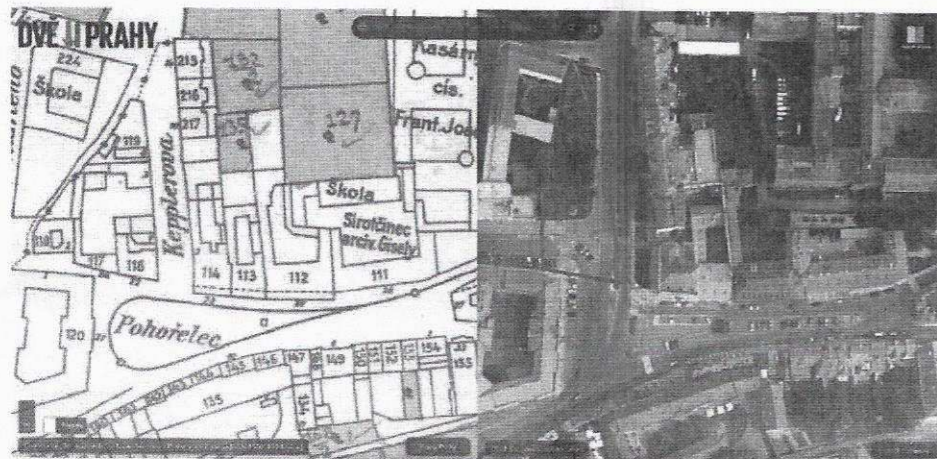
zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Tématem diplomního projektu je soudobým způsobem rozšíření školy v historickém prostředí a scelení náměstí.

Předpokládá se vytvoření souboru tvořeného soudobou školou, funkcionalistickou školou a školou 19. století a programové rozšíření gymnázia. Kde se mají učit děti postfaktického věku?

Cílem je nelezení v historickém prostředí uspokojivého, avšak soudobého a krásného/obohacujícího řešení, které zacelí chybějící části fronty náměstí tak, aby se náměstí opětovně uzavřelo.

2/

Záměrně není zadán pevný stavební program.

Apel je kladen na návrh i alternativních výukových prostorů a učeben umožňujících i jinou než frontální výuku. Prostory, zařízení školy i pedagogický sbor bude možné vzájemně sdílet se stávajícími budovami gymnázia.

Určení poměru standartních a alternativních výukových prostor a sdílených prostor je rovněž předmětem DP.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování

vizualizace min. 4x exteriér, 1x interiér, 1x nadhled

všechny půdorysy

2x řezopohled

4x pohled

situace / schwarzplan

(vše v adekvátním měřítku)

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

digitální nosič (obsah: plachta + portfolio v tiskové kvalitě a pdf formátu)

plachta pro výstavu

2x portfolio

fyzický model

Datum a podpis studenta

Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

1. 3. 2023

Tímto bych chtěl vyjádřit vděčnost architektům Marku Chalupovi a Kamile Holubcové za jejich vedení této práce, rady a za veškerý čas a úsilí, které se nám v ateliéru věnovali. Nepovažuji to za samozřejmost.

Děkuji své rodině za jejich podporu během mého studia, za to, že mi umožnili dělat to, co mě naplňuje.

